

بەرپەرچدانەوهی ئەو گومانانەهی بەرانبەر بە بالاپۆشی (حجاب) دەکریت

[کردی - کوردی - kurdish]

نووسینی : ئە سماء راشد الرویشد
سەرچاوه : کتیبخانەهی سائیتی "بَلِّغُوا عَنِّي وَلَوْ آيَةً"
<http://www.balligho.com>

وەرگیرانی: بەشی کوردی ئە مائپەری ئیسلام هاوس
پیداچونەوهی: پشتیوان سابیر عەزیز

۲۰۰۹ - ۱۴۳۰

islamhouse.com

(شبهات و أقاویل حول الحجاب)

« باللغة الكوردية »

المؤلف: أسماء راشد الرويشد
المصدر: مكتبة موقع "بلغوا عني ولو آية"
<http://www.balligho.com>

ترجمة: فريق القسم الكردي بموقع دار الإسلام
مراجعة: بشتیوان صابر عزیز

٢٠٠٩ - ١٤٣٠

Islamhouse.com

بهر پهرچدانهوهی ئەو گومانانەهی بهرامبەر به

بالاپۆشی (حجاب) دهکریت

بهناوی خوای بهخشنده ومیهره بان

الحمد لله وكفى والصلاة والسلام على نبينا محمد المصطفى، وعلى آله وصحبه ومن والاه .

خۆشهویستان لیره ولهوی ههندیک جار گوی بیستی ئەوه ده بین کهسانیکی گیل ونهفام، یان ناحز به ئاینی پیروزی ئیسلام کۆمهتیک گومان دروست دهکهن سهبارت به بالاپۆشی ئەو ئافرهتانهی که بالاپۆشن، و صد تانهیان لیدهدهن جوهره ها ناو و ناتۆرهیان بۆ دروست دهکهن، جا ئیمه بهیارمەتی خوای گهوره ههول دهبین تهواوی ئەو گومانانه بخهینه روو، پاشانیش وهلامی ههمویان بدهینهوه :

گومانی یه کهم : بالاپۆشی خۆ ووشک کردنهوه وکه نارگیریه، ودینداریش کاریکی

ئاسانه وپیوستی بهو ووشکی وکه نارگیری یه نیه .

ههندی لمو ئافرهتانهی کهسפורن وخۆیان روت دهکهنهوه له بهرامبەر کهسانی نامهحرهدا، بانگهشهی ئەوه دهکهن که بالاپۆشی (حجاب) مانای ووشکی وکه نارگیری دهگهیهنیت له دیندا، ودینیش ئاسانه ووشکی وکه نارگیری تیدا نییه، وه داوای ئەوه دهکهن کهریگه بدریت به سفوری وبهره لای لهم سهردهمهدا چونکه سهردهمی پیشکهو تنه (۱) .

بۆ وهلامی ئەمهش ده ئیین : تیگهیشتن له ئاینی پیروزی ئیسلام وبنهما

شهر عیهکانی ئاسانه وهیچ قورسییهکی تیدا نییه، وهک خوای گهوره

() عودة الحجاب: محمد أحمد إسماعيل المقدم (۳/۳۹۱) .

ئەفەر مویت: (**يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمْ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمْ الْعُسْرَ**) ^(١) واته خوای گهوره ئاسان کاری بو ئیوه دهویت و نایه ویت ئاینه کهیتان له سهر قورس و گران بکات، ههروه ها دهفەر مویت: (**وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ**) ^(٢) واته: خوای گهوره له دیندا هیچ شتیکی به گران و قورس دانناوه، و دهفەر مویت (**لَا تُكَلِّفُ نَفْسٌ إِلَّا وُسْعَهَا**) ^(٣) واته: هیچ ئهرك و کاریک له سهر هیچ کهسیک دانانریت (خوای گهوره داوای ناکات) جگه له توانای ئهو کهسه نه بیت .

گهر سهرنج لهه ئایهتانه بدهین ده بینین زور بهراشکاوانه باس له بنه مای سوکی و ئاسانکاری ئه حکامهکانی شه ریعهتی ئیسلام دهکهن له سهر خه لکی.

ئهبو هوریره رهز او رهحمهتی خوای لیبیت له پیغمبهری خواوه (صلی الله علیه وسلم) دهگیریتهوه: " **إِنَّ هَذَا الدِّينَ يَسْرٌ، وَلَنْ يَشَادَ الدِّينَ أَحَدٌ إِلَّا غَلَبَهُ، فَسَدِّدُوا وَقَارِبُوا وَابْشُرُوا** " ^(٤) .

واته ئهم دینه واته ئاینی پیروزی ئیسلام ئاسانه وه هیچ کهسیک ئهم دینهی به قورسی و توندی نهگرتووه ئیلا گومرا و سهر لیشیواو بووه، ریگهیان لینگرن و هنزیک بکهونهوه لیبیان و مژدهیان بدهنی.

ئهبو موسی ئهشعمری رهزای خوای لیبیت ئهگیریتهوه: هه رکاتیک پیغمبهری خوا (صلی الله علیه وسلم) یهکی له هاوه لانی بنار دایه بو ئیشیک و رای بسپار دایه به ئه نجامدانی کاریک پیی ئهفەر موو: " **بَشُرُوا وَلَا تَتَفَرُّوا، وَيسرُوا وَلَا تعسروا** " ^(٥) واته: مژده بمخه لکی بدهن و خه لکی راو مه نین لهه دینه، و ه دینی ئیسلامیان لا سوک و ئاسان بکهن و لایان قورس و گران مهکهن.

() البقرة: ١٨٥ .

() الحج: ٧٨ .

() البقرة: ٢٣٣ .

() أخرجه البخاري في الإيمان، باب: الدين يسر (٣٩) .

() أخرجه مسلم في الجهاد (١٧٣٢) .

بیگومان خوی گه و ره نایه ویت باری سهر شانی ئاده میزاد قورس بکات به و تمکلیفانه ی که له توانو تاقمتی مرؤقه کاندانیه، وهئو داواکار بیهش که خوی گه و ره له بنده کانی ده کات له چوار چپوهی توانا کانیان دایه (۱).

بالاپوشیش یه کیکه له و فرمانانه ی که خوی گه و ره کردو ویه تی به سهر ئافر هتاندا، وه هیچ گران و قورسیه کی تیدا نیه له سهر شانی ئافر هتان تا وه کو نه توانن ئه نجامی بدن، ئه وه شی وایکردو وه له هه ندیک ئافر هتان که به و شیوه یه بیر بکه نه وه هه مووی فر و فیللی شهیتان و هاوشیوه کانیه تی، ئه گینا هیچ شتیکی پاک و خاوی نیه له و نیادا که جیگای قه بول و خواستی خه لک بیت و بهر گیک یان شتیکی نه بیت دایپوشی بیت، سروشتی مرؤفیش وایه هه میشه شتی دانه پوشرای لای په سه ند نیه. (۲) پېویسته ئه وهش بزانی که بهر ژ وه ندییه کانی ئاینی پیر وزی ئیسلام (المصلحة الشرعية) چهند ظه وابطنکیان هه یه که بریتین له :

یه که م : ئه بی ئه و بهر ژ وه ندیانه له چوار چپوهی مه به سته کانی شرع (مقاصد الشرع) دا بیت، ئه وانیش بریتین له (پاراستنی (دین) و (گیان) و (عقل و ژیری) و (وه چه ونه وه) و (سهروه ت و سامان) ، هه ر شتیکی ئه م پینج بهر ژ وه ندییه پپار یزیت ئه و له چوار چپوهی بهر ژ وه ندییه کانی ئاینی پیر وزی ئیسلامدا جیگه ی ئه بیتمه وه، وه هه ر شتیکی ببیت به مایه ی له ناو چونی ئه م بنه مایانه یان هه ندیکیان ئه وه مه فسه ده یه، گومانیش له وه دا نیه حجاب و بالاپوشی ئه و مه قاصدانه ده پاریزیت و ئه وه شی ده بیته مایه ی له ناو بردن و تیکدانی ئه و مه قاصدانه سفوری و خور و وتکر دنه وه و بهر ه لای یه .

دو وه م : ئه بیت ئه و شته ی که بهر بهر ژ وه ندی (المصلحة) دادنریت پپچه وانه و دژ نه بیت له گه ل ده قی نایه تی قورئان و فسر مووده ی سه حیحا، له بهر ئه وه ی

دهبیت ئهو بهرژوههندیه دژ نهبیت به قورئانی پیروژ یان دهقیك لهدهقهکانی، چونکه ئیمهه موسلمان بهرژوههندیهکانی شهریعت (المقاصد الشریعة) به پالپشتی حوکمه شه عیسهکان دهناسینهوه، که ههلهینجراون له بهلگه ودهلیله ووردهکاریهکانهوه (المنبثقة من الأدلة التفصیلیة) وه گومانیشی تیدا نیه ئهم بهلگانهش ههموویان سهراوهکانیان دهگهریتهوه بو قورئانی پیروژ، جا ئهگهر بهرژوههندیهك لهگهله دهقیکی قورئانی پیروژدا یهکی نهگرتهوه، ئهوه به بهرژوههندیهکی باطل دادهنریت، ههروهها سهبارت به سوونهتی سهحیحیش هه بهرژوههندیهکییش دژ وپیچهوانهه بیت ئهوه به بهرژوههندیهکی خراب و بهتال ناوزده دهکریت، چونکه ئهو خواجهی که خالق زهوی وئاسمانهکان وئوهوشی لهنیونیا نایه، زانا ودانا تره که چ شتیك بهرژوههندی ئادهمیزادی تیدایه وچ شتیکیش زیانی بویان ههیه .

سپههم : نابیت ئهو شتهه بهبهرژوههندی (المصلحة) دا دهنریت پیچهوانهه قیاسی سهحیح بیت .

چوارهم : نابیت ئهو کارهه بهبهرژوههندی دادهنریت بهرژوههندیهکی گرنگتر لهخوی یان وهك خوی، لهناو بیات .

1- بنهمایهکی شه عیمان ههیه که دهلیت: " المشقة تجلب التيسير " واته : ئهو نارحهتهه وتهنگهتاو بوونهه که مروف لهکاتی ئهجامدانی حوکمه شه عیهکاندا دووچاری دهبیت، هوکاریکی دروستی شه عیه بو جوریک لهئاسان کردن وسووک کردنی ئهو حوکمه .

لهو بهرژوههندیانهشی که قورئان وسوننهتی پیغههمبهری خوا (صلی الله علیه وسلم) دهقیان لهسهه هیناوه، لهبواری عبادات وکرین وفرۆشتن وگری بهستهکاندا، له ئهم بهشهشدا (خوا وپیغههمبهری خوا) بههونده وازیان نههیناوه که حوکمهکان به شیوه ئهصلیهکهه خویان بو بهندهکان پروون

بکه نه وه، به لکو له پال ههر حوکمیکدا (پوخصه ته شهر عیه که شیان باس کردوه) که ئاسان کارین بو باوهرداران، بو نمونه نوێژکردن بهو ئهرکان و ئه حکامه مه شهورانه ی که زانراوه لای ههموو باوهرداریک فهرزه به جیهانی له سهر ههموو موسلمانیک، به لام له گه ل ئه وه شدا خوای گه وره ئه م نوێژکردنه ی ئاسان کردوه ئه گه ر هاتوو جی به جی کردنی بهو شیوه یه ببیت به هوی بارگرانی و ناره حه تی له سهریان ئه ویش به وه ی ریگا دراوه به نوێژکوورت کردنه وه و کو کردنه وه ی له سهفهر دا یان ئه نجامدانی به دانیشتانه وه له کاتی نه خو شیدا، ههروه ها له گه ل ئه وه ی رۆژووی مانگی رهمهزان بهو شیوه یه ی که ده زانریت فهرزه، به لام ریگا دراوه به نه گرتنی له سهفهر و کاتی نه خو شیدا، ههروه ها حجاب و بالاپوشی فهرز کراوه له سهر ئافره تانی باوهردار و حه رامیشه که سهیری ئافره تیکی بی گانه بکریت له لایهن پیاوانه وه، به لام له گه ل ئه وه شدا ریگا دراوه به روومه ت و پروه سار ده رخستنی ئافره تان له کاتی خواز بینی و چوونه لای دکتۆر، یان له کاتی دادگایی و شایه تی داند، ئه مانه و چه ندان نمونه ی تریش به لگهن له سهر ئاسانکاری ولادانی بارگرانی له سهر باوهرداران له ئاینی پیروزی ئیسلامدا (۱) .

گومانی دووهم : حجاب و بالاپوشی له خو و داب و نه ریتی سه رده می نه فامیه،

وکاریکی دوا که وتووی وکو نه په رستانه یه :

ئه م که سانه ئه و گومانه ده خه نه دلێ خه لکیه وه که گوایه بالاپوشی له خو و داب و نه ریتی عه ره به کو نه کانی سه رده می نه فامیه، چونکه عه ره به کان له سهر ئه وه راهاتوون که که سیکی ده مارگیر بوون له سهر پاراستنی شه ره ف و نامووسیان، له بهر ئه وه هاتوون ژنه کانیا ن پابه ند کردوه به پوشینی

() سهیری کتیبی عوده الحجاب بکه (۳/۳۹۵-۳۹۶) .

بالاپوشیهوه له بهر شار دنهوهی ئەو خوو داب ونهریتانهی که پاشتریش ئیسلام هات ئەو دابه نهریتانهیانی پوچ و بهتال کردنهوه، له نیوانیاندا پۆشینی حجاب وبالاپوشی، چونکه بالاپوشی دابو نهریت و خوویهکی سهردهمی نهفامیه و پابهند بوون به بالاپوشیهوه کۆنه پهرستی و داواکهوتن دهگهیهنیت ولهگهل پیشکهوتن و شارستانی ئەم رۆژگار هدا پیک نایه نهوه و یهک ناگر نهوه (۱) .

له وهلامی ئەم گومانهدا دهئیین :

۱- ئەو حجاب وبالاپوشیهی که ئیسلام لهسهر ئافرەتانی فهرز کردوه، بههیچ شیوهیهک عه بههکانی سهردهمی نهفامی ناگاداری نهبوون و بهکاریان نههیناوه، نهک هه ئهوهنده بهلکو ئاینی پیروزی ئیسلام هات و ئافرەتانی قهدهغه کرد لهو سفوری و پرووتی و بهه لاییهی که ئافرەتانی عه ره ب لهسهردهمی نهفامیدا پیادهیان دهکرد، له بهر ئەوهی نهشوبهین به ئەوان، وهک خوای گهوره دهفهرمویت : (وَقَرْنَ فِي بُيُوتِكُنَّ وَلَا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ الْأُولَى) (۲) واته : ئەهی هاوسهرانی پیغمبههر (صلی الله علیه وسلم) لهمالهکانی خۆتاندا به سهنگینی و سهلاری بسرهون و بمیننهوه، زینهت و جوانی خۆتان دهرمهخهن وهکو سهردهمی نهفامی .

ههروهک دهبینین لهه بوار هدا فهرمودهگه لیکي پیغمبههری خوا (صلی الله علیه وسلم) قهدهغه لهوه دهکات که ئافرەتانی باوهردار وهک ئافرەتانی جوولهکه ههندیک له خوو داب ونهریت جئ بهجئ بکهن، که دهگه پرتهوه بۆ سهردهمی نهفامی، بۆ نمونه قهدهغهی کردوه که ئافرەتان (برۆیان باریک بکه نهوه یان قژی خۆیان درێژ بکهن به قژی دهست کرد) گومانیشی تیدا نیه

() المتبرجات للزهراء فاطمة بنت عبد الله (۱۲۲) .

() الأحزاب : ۳۳ .

ئێوێ کە ئیستا ئێم کارانە ئەنجام دەدات زیاتر ئێو ئافرەتانەن کە خۆیان رووت دەکەنەوێ و جوان وزینەتیاں دەردەخەن بۆ پیاوانی بیگانه .

راسته ئیسلام کە هات زۆریک له دابو نەریتی سەردەمی نەفامی قەدەغەکرد، بەلام لهگەڵ ئەو شدا هەندیک خوو دابو نەریتیش هەبوو خەلکی بۆ هاندات، وەك سەخاوت و ڕیزگرتنی میوان و ئازایەتی و گیانی بەرگری .

۲- باشە ئەگەر ئافرەتانی موسلمان خۆیان ڕازی بن بەو بالاپۆشی ولەبەر کردنی جل و بەرگەوی کە جیاپان دەکاتەوێ له دەستە و تاقمی ئافرەتانی سەردەمی نەفامی و دواکەوتن، ئیتر چی وایکردووێ له بەناو بانگەشە کەرانی مافی ئافرەتان کە دەست بدەنە ئێم هات و هاوارە، یان باشە پۆشین ولەبەرکردنی جلو بەرگ یەکیکە له کارە تایبەتیەکانی تاکە کەسی، بەچ یاسا و ڕیسا و هەقیک دەست وەر دەدەنە مافە تاکە کەسیەکانی خەلکانی تر ، ئەو ش جیگای سەر سوڕمانە ئێم دەستە و تاقمە بەناو پیشکەتوو خوازه لهگەڵ ئەو شدا بانگەشەیی ئازادیە تاکە کەسیەکان دەکەن و داوا دەکەن هیچ کەس مافی ئێوێ نەبێت دەستیان تێو هەرات، لهگەڵ ئەو شدا خۆیان یەکەم کەسیکەن کە دەست وەر دەدەنە مافە تاکە کەسیەکان و خۆیان هەڵدەقورتین لەوێ کە داوا دەکەن له ئافرەتانی بالاپۆش واز له پۆشینی ئێو جل و بەرگیان بهینن (۱) .

۳- دواکەوتن و بەرەوپێش چوون: هەر یەکەیان بۆخۆیان هۆکاری تایبەتی خۆیان هەیه، و هیچ پەيوەندیان نیه بهجل و بەرگ و چۆن خۆگۆڕینەوێ، بەلکو پیشکەوتن و شارستانیەت پەيوەندیان بەو دراسات و لیکۆرینەوێ و انەوێ هەیه کە بەرە و بوومی ژیری و عەقڵی مروۆن، پیشکەوتنی شارستانیەتی ئیسلامیش له

رۆژگاریکدا که رۆژئاوا وولاتانی تر لەدواکهوتووویی وسەدهکانی تاریکیدا دەژیان باشتترین نمونەن لەم بوارەدا (١) .

گومانی سێهەم : حجاب و بالاپۆشی هۆکاریکە بۆ وونکردنی شه خصیەت وکە سایهتی نافرەتان (٢) .

لەوه لامدا ئەلێین :

١- خوای گهوره فهرمانی کردوه به ئافرهتان بالاپۆش بن ودهم وچاو روومهتی خویان بشارنهوه لهئاست پیاوانی بیگانهدا، چونکه ئەم کارەیان باشتەر وچاکتره بهمهبهستی پاک کردنهوهی دل ودهروونی ههموو باوهرادارن به پیاو ژنهوه، وه ههموو کهسیکیش ههست دهکات بهوهی ئەو ئافرهتهی که باش خۆی داپۆشیوه و جوانی زینهتی خۆی بۆکەسانی تر دەرناخات بەلگهیه لهسهەر داوین پاکي و خوو رهوشت بهرزی ئەو ئافرهته، لهبهرامبەر ئەمهشدا ئەو ئافرهتهی که خۆی رووت دهکاتهوه و زینهت و جوانیهکانی خۆی بۆکەسانی بیگانه دەردهخات بەلگهیه لهسهەر بی شهرمی وکهم ئابرووی ئەو ئافرهته، ئەمههی دوایان جیگای ئەوهیه که گومانی خراپی پێ ببرییت و خالی رهشی لهسهەر دابنرییت نهک ئافرهتانی بالاپۆش (٣) .

٢- لای ههمووان ئاشکرا وروونه ئەو ئافرهتانهی لهم رۆژگاره دووچاری قسه پێ ووتن وتانه و تهشهر وپراوه دوونان وگرتن ولیدان دهبنهوه، ووهک چیاى بهرز وبلند خۆراگرن لهبهردهم ناحهزانی ئیسلامدا لهبهر خاتری رهزامهندی پهروهردگاریان، ئەمهش کهس ناتوانییت ئەنجامی بدات ئەو ئافرهته بهرهوشت وراستگۆیانە نهبییت که لهگهڵ خوای گهوره دا پهیمانیان بهستوه که

() ههمان سهرحاوه (١٢٤-١٢٥) .

() عوده الحجاب (٣/٤١٢) .

() عوده الحجاب (٣/٤١٢-٤١٣) بهکوورتی .

بهندهی راستهقینهی ئهو بن، بهلام تاوانی حجاب و بالاپۆشی چی یه ئهگهر ئافرهنیکی بهدرهوشتی دهروون نزم بیهویت ههرچی خراب وتوان ههیه لهژیر پهردهی بالاپۆشیدا ئهنجامی بدات و پاشان لهلایهن دوزمنان و ناحهزانی ئیسلامهوه ههزار تۆمهت و گومانی ناشیابو ئافرهنانی بالاپۆش دروست بکریت (که گومانی تیدا نیه پیش دهچیت ئهو ئافرهنهش پهروده کراری دهستی خویان بیت، تنها بو لهکهدارکردنی ئافرهنانی بالاپۆش) .

۳- بو بهرپەرچدانهوهی ئهوانهی دهیانهویت خوڵ بکهنه چاو باوهرداران، بیان دهلین باشه ئهگهر کهسێک بییتو به جلو بهرگی سهربازیهوه یان بهجل و بهرگی وهرزشیهوه یان بهههر جوریکی تر خراپه وتوانیکی کرد، دهبیت لهبهر ئهوهی ئهو کهسه بهو جل و بهرگهوه ئهو تاوانهی ئهنجامداوه ئیتر ئیمه بلین دهبیت دژایهتی جلو بهرگی سهربازی یان جل و بهرگی وهرزشی بکهین ، جا ئهگهر وهلامهکهی به نهخیر بوو، ئتیر بو دهبیت بهرامبهر حجاب و بالاپۆشی ئهو ههلویسته نهگریس و خراپانه بگیریته بهر و دوزمنایهتی بکریت؟ وه بو دهبیت لهبهرامبهر بالاپۆشیدا ئهو ههمووه دهنگو و دیعایه پوچ و بهتالانه بکریت که کومهلێک نیاز ونیهتی خراب و پیسیان لهپشتهوهیه ؟ (۱) .

۴- ئاینی پیروزی ئیسلام پیش ئهوهی فرمان بکات بهسهر ئافرهناندا به پۆشینی حجاب و بالاپۆشی، فرمانی پیکردوون به دینداری و پزاندنهوهی دل و دهروون و کارو کردهویان به خووردهوشتی جوان وشیرین، ههروهک خوای گهوره دهفرمویت : (وَلِبَاسُ التَّقْوَىٰ ذَٰلِكَ خَيْرٌ) (۲) واته : پۆشاک و جل و بهرگی خواناسی وتهقوا چاکتر و خیردارتر و بهفهرتره که (خوتانی پی

() لكل أب غيور يؤمن بالله عبد الله ناصح علوان (۴۴)، لهگهڵ كتیبی عوده الحجاب (۳/ ۴۱۴).

() الأعراف : ۲۶ .

برازیننه وه) ، بو ئه وه ی بگاته لووتکه ی پاکی له بیروباوهریدا پیش ئه وه ی بگاته لووتکه ی خو داپوشین ورمهشت بهرزی له داب ونهریتیدا، جا هر نافرته تیک لایهنیکی لهم دوو لایهنه پشتگوئی خست ئه وه وهک ئه وه وایه بیهویت بهیهک قاچ ریگا بکات، یان بهیهک بال بفریت !!^(۱) .

گومانی چوارهم : ناحه زانی ئیسلام ده ئین : نافرته داوین پاکیه که ی له

شه خصیه تی خویدا یه نهک له حجاب وبالاپوشیدا .

چهند کچ و نافرته ی بالاپوشمان بینی که بهر و آلهت داپوشراون بهر امبهر به پیاوان که چی له ناوهر و کدا خراپه و خراپه کارن، وه چهند نافرته ی سفور و پرووتیش ههن ههر چهند بهر و آلهت خو یان دانه پوشیوه به لام خو و رهوشتیان زور بهرزه و خراپه یه کیان لی نابینیت^(۲) .

له وه لامدا نه ئیین : بهلی راسته ههر گیز پو شاک و جلو بهرگ نه یان توانیه وه

رهوشتی بهرز و داوین پاکی و ون بوو بو خواونه که یان بگرنه وه، یان ئیستقامه و دامه زراوی پی ببهخشن، چهند داوین پیس و خراپه کار ههن که ده یانه ویت به داپوشینی رو آلهتی خو یان رهوشتی خراپیان بشارنه وه .

خوای گهوره حجاب وبالاپوشی فهرز کردووه له سه ر نافرته تان بو ئه وه ی

پیاوان داوینیان پاریزارو بیت و چاویان دابخهن له ئاستیاندا، نهک ته نها بو ئه وه بیت که پاریزگاری له پاکی خو ی بکات له ئاست ئه و که سانه ی که ده یینن، له گه ل ئه وه شدا ئه م قازانج و سووده شی هه یه، به لام گرنگی حجاب وبالاپوشی زور له وه گه وره تره، چونکه نه گهر و ابیت ئایا هیچ که سیکی ژیر و عاقل له ژیر پهرده ی ئه م گومانهدا به وه رازی ده بیت که بووتریت مادام ئه و نافرته ته ی که

() عودة الحجاب (۳/ ۴۱۵) .

() إلى كل فتاة تؤمن بالله. د. محمد سعيد البوطي (۹۷) .

دانیایه له پاکی رهوشتی خووی و دامه زراوی و ئیستقامه ی ئیتر گرنگ نیه با خووشی رووت بکاتهوه و ههر پیاوان سهیری بکهن چونکه ئهم ئافرهته خووی نادات بهدهست هیچ پیاویکهوه .

کهواته زانیمان حجاب وبالاپوشی مه بهسته که ی ههر ئه وهنده نیه بو پاریزگاری کردنی ئهو ئافرهته بیته له رهوشتی خووی، به لکو وهک و وتیمان مه بهستی حجاب وبالاپوشی زور له وه زیاتر و گهوره تره .

بو ئهم مه بهستهش جار یکیان پرسیار کرا له ماموستایه کی بهریز، ووتیان باشه ماموستا ئافرهتیکه به رهوشتی داوین پاکی سافره باشتره یان ئافرهتیکه بالاپوشی و بی رهوشت؟ ماموستاکهش ووتی : ئه گهر پرسیار له من دهکن من ده لیم : ئافرهتیکه به رهوشت و داوین پاکی بالاپوش باشتره، واته حجاب وبالاپوشی ده بیته داوین پاکی و رهوشت بهرزی له گه لدا بیته ئه گینا داپوشینی لاشه هیچ سوود و قازانجیکه نیه لای خوای گهوره ئه گهر هاتوو دیووی ناوه وهی ئهو ئافرهته ویران و داروخاوو بیته .

گومانی پینجه م : هه ندیکه تر ده لین حجاب وبالاپوشی ئیسلام دایهیناوه :

هه ندیکه تر له و گومرا و سه ر لیشیواوانه ئه وه ده لین که بالاپوشی یاسایه که و ئیسلام دایهیناوه، ئه گینا پیش ئیسلام له نیوه دوورگه ی عه ره بی و جگه له نیوه دوورگه ی عه ربیش بوونی نه بووه (۱) .

له وه لامدا ئه لیین :

۱- ئهو که سه ی به تیرامانه وه چاک کتیه کانی (عهد القدی م) ی (ئینجیل) بخوینته وه تیده گات که حجاب وبالاپوشی شتیکی دیار و ناسراو بووه له ناو عیبرانه یکانی سه رده می ئیبراهیم پیغه مبه ر (علیه السلام) دا ،

() یا فتاة الإسلام اقرئي حتى لا تخدعي للشيخ صالح البليهي (۱۲۴) .

ئەم ناسراوی و دیاردەیی بالاپۆشیە بەرداوم بوو تا کاتی هاتی دواي مەسیحیەتیش، لە زۆر جیگای (عهد القديم) و (عهد الجديد) کتیبی ئینجیلیدا ئاماژە بە بوونی (برق = پەچە) دەکات که ئافرەتانیان بەکاریان هیناوه .

لە ئیصحاخی سێهەمی سفری (ئەشعیا) دا هاتوووە که خوای گەورە سزای ئافرەتی صەهییونی دەدات بەهۆی سفری و پرووتیانەوه لەبەر ئەوهی گوئی نادەن بە ئەو زڕهیهی که دیت لە بازنه و پاوهندی پێکانیانەوه

هەر و هەها پۆلس لە پەيامەکیدا که بۆ کورنووشی یەکهەمی نووسیه هاتوووە :
پەچە و داپۆشینی پرومەت بۆ ئافرەتان شەرفیکی گەورەیه، چونکه ئافرەتانی ئەوان هەرکاتیک پیاویکی بێگانهیهکیان ببینیایه پەچەکانیان دادهدایهوه، و هەرکاتیکیش لەگەڵ کەس و مەحرەمی خۆیاندا بوونیایه دەم و چاو پرومەتی خۆیان دەر دەخست (١) .

٢- رۆمانەکانیش پێش دە صد سال پێش زاینی چەند یاسا و رێسایهکیان دەر کردووە که رێگا نادات بە ئافرەتان خۆیان بپرازینهوه و بپینه دەر موه بۆ سەر جاده و بانەکان، تەنانەت یاسایهکیان هەبوووە که بە (یاسای ئوبیا) ناسراو بوو، ئەو یاسایه قەدەغەیی کردووە لەسەر ئافرەتان که زیاده رۆیی بکەن لە خۆرازاندهوهدا لە مالهکانی خۆشیاندا .

٣- لەسەر دەمی نەفامی عەرەبهکانی پێش ئیسلامیشدا ئەوه دەگیرریتەوه بۆمان که ئەو ئافرەتەیی که پابهندی خۆ داپۆشین و حەیا و حورمەتی خۆی بوو بێت هەمیشە بەرپرز و خاوهنی حورمەت بوو لە گشت کەسێک، بۆیه هەر دەبینین لە بازاری (عوکاظ) چەند گەنجیکی قورەیش و هۆزی کینانە

() یا فتاة الإسلام (١٢٨ - ١٢٦) بە کورتکرارهیی .

ئافرەتێکی لەش و لار جوان لەهۆزی بەنی عامر دەبینن، هەر بۆیه داوای لێ دەکەن که پروومەتی خۆیانی بۆ دەر خات تاوهکو تهماشای بکەن، ئەویش پزازی نابێت، هەر بۆیه یهکنیک له گهنجەکان پهلالماری دەدات و پەچەکەهی لەسەر لا دەبات، ئەویش هاوار دەکات بۆ هۆزەکەهی و دین بەدەمیەوه و جەنگی یهکەمی (فوجار) بەم هۆیهوه دەستی پێکرد .

گومانی شه‌شەم : په‌نا ده‌به‌نه به‌ر ئەو بنه‌مایه‌ی که ده‌ییت : (**تتبدل الأحكام بتبدل الزمان**) واته‌ : **حوکمه‌کان به‌ پێی کات ده‌گۆرین، یان ئەو بنه‌مایه‌ی تر که ده‌ییت :** (**العاده محکمة**) واته‌ : **داب و نه‌ریت حوکم ده‌کات و بپریار ده‌دات** ^(۱) .

ئەوان دەلێن : مادام داب و نه‌ریت و ره‌وشت به‌ پێی کات و شوێنه‌کان گۆرانکاریان به‌سەردا هاتوو به‌هه‌مان شیوه‌ ده‌ییت حوکمه‌ شەر عیه‌کانیش بگۆرین .

له‌وه‌لامیاندا ده‌یین : ئەم ووتیه‌ ئەگەر و ابییت ئەوا ده‌ییت حوکمه‌ شەر عیه‌کان زۆریکیان بکه‌ونه‌ به‌ر ره‌حمه‌تی عورف و داب و نه‌ریتی خه‌لکی و ره‌هه‌نی ده‌ستی که‌سه‌کان بن، به‌ پێی رۆژگار و به‌رژه‌وه‌ندی خۆیان ده‌ست کاری بکەن به‌ بیانووی پێشکه‌وتنی داب و نه‌ریتی کۆمه‌لگا، گومانی تیدا نیه‌ ئەمه‌ش پێی ناوتریت ته‌سلیم بوون به‌ ئەحکام و بپروباوه‌ری ئیسلام، پێویسته‌ ئەوه‌ش بوتریت داب و نه‌ریتی خه‌لکیش له‌چهند حاله‌تێک به‌ده‌ر نیه‌ :

۱- ئەو داب و نه‌ریته‌ یان ئەوه‌یه‌ که خۆی له‌ ئەصلدا حوکمکی شەر عیه‌، یان ئەوه‌یه‌ که ئەو دابه‌ و نه‌ریته‌ له‌ناو که‌سه‌کاندا هه‌بووه‌ و ئیسلامیش خه‌لکی بۆ بانگ کردوو و ته‌ئکیدێ له‌سەر کردووه‌، وه‌ک پاک و خاوینی و دوور که‌وتنه‌وه‌ له‌ پپسو پۆخلی له‌کاتی هه‌ستان بۆ نوێژکردن، یان داپۆشینی

عهورته، یان بالاپوشی ئافرهتان وشاردنهوهی زینهت و جوانیهکانی بهرام بهر پیاوانی بیگانه، یان کوشتنهوهی کهسینک لهتولهی کهسیکی بی تاواندا که به دهست ئههقهست کوژراو بیته، یان جی بهجی کردنی سنوورهکانی خوای گهوره، وهک جی بهجیکردنی سنوورهکانی دزی و داوین پیسی (زینا) وئوانی تریش، ههموو ئهمانه لهداب ونهریته جوانهکانی موسلمانان لههمان کاتدا شهریعهتی ئیسلامیش تهئکیددی لهسهر کردوتهوه، بهجی بهجیکردنی باوهرداران پاداشتیان بو دنوسریت وبه واز هینانیشیان لی سزا ددهنرین .

نمونهی ئهم داب ونهریتانهی که باسمان کرد ههرچهند دونیا وکات وشوین گور انکاریان بهسهردا بیته، بههیچ شیوهیهک ئهم حوکم وداب ونهریتانه گور انکاریان بهسهردا نایهت، چونکه بهو بهلگه شهرعیانه جیگیر بوون که ههر دهمیننهوه به درژیایی تهمنی دونیا، جا لهبهر ئهوه ئهم حکومانه ههرگیز ئهو بنهما وقاعده شهرعیه نایانگریتهوه که لهسهر وه باسمان کرد که دهآیت : (حوکمهکان به پیی کات وشوین دهگورین) ، یان (داب ونهریت حوکم دهکات وپریار دهکات) .

۲- یان ئهوهتانی ئهو عورف وداب ونهریتانه له ئهصلدا حکومی شهرعی نین، بهلام حوکمی شهرعیان پیوه بهنده، وهک شیواز وهوکارهکانی دهربرین وقسهکردن لهگهڵ یهک، یان ئهو داب ونهریتانهی که خویان دهستیان نیه له دروست بونیدا بهلکو خوای گهوره بهو شیوهیهی دروستکردوون، وهک ئهو جیاوازیهه که لهنیوان خهکی وولات وکۆمهلهگهکاندا ههیه لهسهر تهمنی بالغ بوون وماوهی سوری مانگانهی ئافرهتان و خوینی منال بوون، که هیچ لهمانه مروقهکان ئیرادهی خویانی تیدا نابیننهوه .

ئهو نمونانهی که باسمان کرد خویان لهخویاندا حکومی شهرعی نین، بهلام حوکمی شهرعیان پیوه بهنده وجیگای دروست بوونی حوکمی شهرعین،

ئهمانه ئهو نمونانن که بنهما شهر عيهکهی زانایانی پیوه پهيوهسته که دهلئیت :
(تتبدل الأحكام بتبدل الزمان) واته : حوکمهکان به پیی کات دهگورین، یان
 ئهو بنهما شهر عيهی تر که دهلئیت : **(العادة محكمة)** واته : داب ونهریت
 حوکم دهکات وبریار دهکات .

بهلئى ئهو حوکمانههی که لهسه داب ونهریتهکان بنیات نراون ئهو
 حوکمانن که بهپیی گورانی داب ونهریتهکان حوکمهکانیش گورانکاریان
 بهسهردا دیت، ئالیرهدا راست ئهوهیه بوتریت : **(تتبدل الأحكام بتبدل الزمان)**
 واته : حوکمهکان به پیی کات دهگورین، ئهمهش مانای ئهوه نیه داب ونهریت
 سهرهوهه (ناسخ) ی شهر یعهتی ئیسلامه، چونکه حوکمهکه ماوهتهوه بهلام
 مهرجهکانی جئ بهجئ کردنیان تیدا نههاتوته دی لهبهر ئهوه حوکمیکی تری
 جیاواز لهوهی پیشوو جئ بهجئ دهکریت، ئهمهش لهکاتیکدا روون دهبیتهوه که
 داب ونهریتهکان بگورین، جا ههرکاتیک ئهو داب و نهریتانه گورانکاریان
 بهسهردا هات مانای ئهوهیه حالهتیکى نوئ هاتوته گورئ لهبهر ئهوه پیویست
 دهکات حوکمیکی تر جئ بهجئ بکریت جیاواز له حوکمه ئهصلیهکهی خوی^(۱).

بویه لیرهدا جئى خویهتی بلاین حجاب وبالاپوشی ئافرهتان له
(ثوابت) هکانی ئاینی پیروزی ئیسلامن وههرگیز گورانکاریان بهسهردا نایهت
 ونابیسنتیت زانایهکی باوهر پیکراوی ئهم ئومهته رۆژیک لهروژان فهتوای ئهوه
 بدات که خو پرووت کردنهوه وسفوری و دهرخستنی زینهت وجوانیهکانی
 ئافرهت لهبهردهم پیوانی نامههرم و بیگانهدا شتیکی دروسته

**گومانی هه وتهم : ناحه زانی بالاپوشی به لگه به وه دههیننه وه که زوریک له نافرته تانی
موسلمانی ناودار به هه موو چین وتویرتیکیان وه بالاپوشیش نه بوون و سلیشیان نه کردوه ته وه
له تیکه لاوی پیاوان .**

ئهم جور ه که سانه بو سهلماندنی ئهم گومانه یان شوو بوونه ته وه به ناو سه رچاوه
وکتیبه کانی میژوودا بو ئه وه ی شتیکیان ده ست که ویت و بیکه ن به به لگه به سه ر
ئیماندار انه وه ، تا کو تاجار لیره وله وئ هه ندیک نمونه یان ده ست که وتوو له سه ر
ئهو نافرته تانه ی که زور گوئیان نه داوه به تیکه لاوی له گه ل پینگانهدا و که مته ر خه میان
له خو دا پو شیندا ، یان ئاماده بوونیان له کوو و کو بو نه وه شیعی و ئه ده بیه کان له گه ل
پیاواندا – وه ک ئه وه ی هه ندیک له کتیبه کانی میژوو نه قلیان کردوو وه .^(۱)

وهلامی ئهم گومانه ش ئه وه یه :

۱- وه ک زانرا و و ئاشکرایه و ئه وه ی شه ریعه تی ئیسلام بریاری له سه ر داوه
ودانی پیدانوه ، ئهو به لگه شه ر عیانه ی حوکه کانی له سه ر بنیات دهنریت بریتین له
قورئان و سوننه ت و (إجماع) کو دهنگی زانایان و قیاسی سه حیح ، جا با ئهو
که سانه پیمان بلین ئهو هه و آل و به سه ر هاتانه له کام یه کیک له سه ر چاوه کانی ته شریعی
ئیسلامدا هاتوون؟! به تاییه ت زوریکی زوری ئهو به سه ر هاتانه ی که ئه وان ده یکه ن
به به لگه پاش پرۆسه ی ته شریعی ئیسلامی و کو تایی هاتنی وه ی بووه .^(۲)

۲- جا کاتیک ئهو که سانه زانایان که حوکه کانی ئیسلام ده بیت له یه کیک
له سه ر چاوه کانی وه ک قورئان و فه رموده سه حیه کانی پیغه مبه ری خوا (صلی
الله علیه وسلم) و کو دهنگی زانایان و قیاسی سه حیح و ه ربگیریت ، ئهو کاته ده زانن
وتیده گه ن که نابیت ئیستدلال و به لگه به ینریته وه به هه ندیک هه لسو که وتی تاکه

() هه مان سه رچاوه (۴۰۹/۳) .

() عوده الحجاب (۴۰۹/۳) .

کەسی لیره و لهوئ که له کتیبهکانی میژرودا هاتوو، که زانیانی (اصول الفقه) به (وقائع الأحوال = پرووداوی حالهتی کهسهکان) ناویان بردوو، جا کاتیک که پروون بوویهوه بومان که ئه پروودا و حالته تاکه کهسیانه نابن بهلگه ودهلیلی شهرعی بو هیچ کام له حوکمه شهرعیهکانی (حلال و حرام و مهندوب و موباح و مکروه) تهنهت نهگهر هاتوو ئه پرووداوه تاکه کهسیانه له هاوئیک له هاوئله بهریزهکانی پیغهمبهری خواشهوه (صلی الله علیه وسلم) پرووی دابیت، یان لهیهکیک له (تابعی) یه بهریزهکانهوه وارد بوو بیت، چ جای نهگهر له غهیری ئهوانهوه ببو بیت، ئهوه ههرگیز ناکریت بهبهلگه ودهلیل، بهلکو کار وکردهی خهکی پیویستی بهوه هیه که بهلگهی بو بهینریتهوه، نهک بکریت بهبهلگه ودهلیلی شهرعی (۱) .

۳- چونکه نهگهر ههلسوکهوتی کهسێک یان چهند کهسێک له هاوئله بهریزهکان (خویان لی رازی بیت) یان (تابعین) رحمهتی خویان لی بیت، هیز وقوتهی ئهوهی هه بیت بکریت به بهلگهی شهرعی بهبی بوونی پشتگیریک له قورئان و سوننهت و إجماع و قیاسی صحیح، ئهوه ئهوه دهسهلمینیت که ئهوان بی گوناوه و مهعصوم بوون و دوور بوون له ههله و تاوان، ئهوه کاته مهنزیهت و پلهیان وهک پلهی پیغهمبهر (صلی الله علیه وسلم) لی دیت (معاذ الله) که ئهمهش بو هیچ کهسێک نیه غهیری پیغهمبهران (علیهم السلام) ، لهوای ئهوانیش ههموو کهسێک شایهنی ههله و تاوان و کهم و کوربیه، ههروهک پیغهمبهری نازیز (صلی الله علیه وسلم) فهرموویهتی : " کل بني آدم خطاء وخیر الخطائین التوابون " (۲) واته : ههموو ئادهمیزادیک شایهنی ئهوهیه ههله بکات، بهلام

() عودة الحجاب. (3/409-410) .

() صحیح ابن ماجه ، رقم الحدیث 3428 وقال الألبانی حدیث حسن .

چاکترینی ئێوانەوێ تاوان و هەڵە دەکەن ئێوانەن کە تەوبە دەکەن و دەگەرێنەوێ بۆلای خوا (۱) .

من دەپرسم ئایا دەکریت ئێو بەکەینه بەلگە بۆ حەلال بوونی مەو (عرق) خواردنەوێ کە یەکیک یان دووان لەناو هاوێلاندا یان لەداوی ئێوان عەرەقیان خواردووتەوێ، هەرگیز ناکریت، چونکە عەرەق خواردنەوێ بە دەقی قورئانی پیرۆز حەرامە و تارۆژی قیامەت بە حەرامی دەمێنێتەوێ و کەس ناتوانیت فەتاوی حەلالی بدات، بەهەمان شێوە مەسئەلەوێ بالاپۆشیش شتیکێ بپراوێه و خوا و پێغەمبەرەکەوێ بپریار یان لەسەر داوێ کە واجبە لەسەر ئافرەتانی ئێمادار بالاپۆش و داپۆشراو بن لەبەر امبەر پیاوانی بیگانەدا، کەواتە هەلسو کەوتی کەسێک لێرە و لەوێ هەرگیز ناکریت بەبەلگەوێ جائز بوونی خۆر و وتکردنەوێ و تیکەلاوی بوونی حەرام لەگەڵ پیاواندا .

۴- باشە ئێوانەوێ بانگەشە بۆ سفوری و خۆر و وتکردنەوێ دەکەن، بۆچی ئابەو شێوەیە شۆر بوونەتەوێ بەناو سەرچاوە کتێبەکانی میژوودا بۆ ئێوێ هەلوێستی هەندیک ئافرەتی نامۆ (شاذ) بکەن بەلگە بەسەر باوەردارانەوێ، کەچی زۆر چاک ئێوێش دەزانن لەگەڵ بوونی ئێو ئافرەتە نامۆیانەدا، بەهەزاران و بگرە ژمارەیکێ زۆری ئافرەتانی ئێو سەردەمانەوێ ئێوان گەر اوون بەناویدا بۆ ئێوێ بیکەن بەبەلگە بەسەر خەلکی ترەوێ داپۆشراو بالاپۆش بوون و هەرگیز جوانی و زینەتی خۆیان دەر نەخستووێ بۆ پیاوانی بیگانە، وەک ئێوێ ئیستا زۆریک لە ئافرەتانی بەناو موسلمان دەستیان داوتی، باشە ئیتر ئێو کەسانە بۆ ئەم ژمارە زۆرەوێ ئافرەتانی باوەردار ناکەن بەلگەوێ واجب بوونی بالاپۆشی و ناشەرعی ئێو خۆر و وتکردنەوێ بێتامەوێ کە ئێوان بەرگری لێدەکەن .

ئیمامی غزالی - رحمتی خوی لی بیت - ده لیت : بهدریژای میژوو پیاوان
 پروومت ودهم وچاویان بهدره مه بووه، وئافره تانیش به پهچه وه نه بیت نه چونه ته
 ده ره وه (۱) .

گومانی هه شته م : ئه وه ده لیت : گوايه حجاب و بالاپوشی که پتی توانا ووزه جنسی

یه کانی ئافره تان ده کات و خه فه یان ده کات :

ئهو گومانه دروست ده کهن وده لیت : توانا و ووزه جنسیه کانی مروّف زور
 زون ویه کجار مهتر سیداریشن، مهترسیه کەشی له وه دا خوی ده بینته وه که که پت
 و خه فه بکریت، وه تاچه ندیکیش فشاری له سه دروست بکریت هینده مهترسی
 ته قینه وه ی زیاتر ده کات، وه به و ته ی ئهو ناحه زانه حجاب و بالاپوشی جوانیه کانی
 ئافره ت داده پوشتیت، ئهم داپوشینه ش که پت و خه فه ی جنسی دروست ده کات تا
 له دوا جار دا ئهو که پت کردنه ده ته قینه وه وده ست دریژی سیکسی لیوه دروست
 ده بیت، جا بو ئه وه ی ریگا بگرین له ده ست دریژی سیکسی ئه بیت سه ره تا ریگا
 بگرین له بالاپوشی وئافره تان ئازاد بن تا وه کو ههردوو ره گهزی بهرام بهر (کچ
 وکور) بهیه ک نامۆ نه بن و لاوان و گه نجان تووشی لادان و نامویی سیکسی نه بن،
 بهو پنیسه گه نجان ئاره ز زوه کانیان تیر ده بیت، و دواتریش ته قینه وه ی که پته
 جنسیه کان که متر ده بیت وه (۲) .

ئه وه لامدا ده لیت :

۱- ئه گه ر ئهو ووته یه راست بیت ئه بوایه وولاته یه کگرتوه کانی ئه مریکا و
 وولاتانی تری ئه وروپا که مترین ده ست دریژی سیکسی و لاقه کردنی ئافره تان
 و توانه ره وشتیه کانی تیادا رووبدایه، چونکه ئهو وولاتانه زوریان بایه خ داوه بهو
 بواره ی که بانگه شه کهرانی به ناو ئازادی ئافره تان لای خومان بانگه شه ی بو

() إحياء علوم الدين. (2/74) .

() أختي غير المحببة ما المانع من الحجاب؟ لعبد الحميد البلالي. (7) .

دهکهن، به لام من دهپرسم ئایا لهدرهنجامی ئهو ههموو بهناو ئازادی وئیباحیهته ئیستا ئهوروپا وئهمریکا چی دروینه دهکهن؟ ئایا پرووداو توان ودهست دریزیه سیکسیهکان کهمیان کردوه یان زیاده؟ ئایا خه لکی بهتاییهتی گهنجان و لاوان له ههر دوو رهگهزه که تیربوون له سیکس کردن؟ وه ئایا ئافرهتان لهو وولاتانهدا چین و توژیکی پاریزراوون یان وهك شمهك وکالا ههلسوکهو تیان لهگهله دهکریت، نهك ههر ئهوهنده بهلکو دهرنجامی ئهو ههموو بهناو ئازادی یه ئیستا یاسا لهو وولاتانهدا ریگای داوه به سیکس کردنی رهگهزی نیر بو نیر و مینهش بو مینه، ئهم دوانه ی دوا بیان ئهو پهری قیزیهونی و لادانه له رهوشندا، ئایا بانگهشه کهرانی بهناو ئازادی ئافرهتانی لهمهر وولاتانی خومانیش دوا ی ئهوش دهکهن لهم کومه لگایه ی خومان؟! بیگومان وه لامه که ی بهلئ یه، چونکه وهك خویان ئهلین ماوه ی دووری ههزار میل به ههنگاوی یه کهم دهست پی دهکات.

ئهمجا با بزاین ئهو سه ر ژمیریانه ی که لهو و لاته یه که گرتوو هکانی ئهمریکا ئهنجام دراوه سه بارهت به دهستدریزی سیکسی بهرامبر ئافرهتان تا چ ئهندازه یه که، له کتییی (الجریمة فی امریکا) دا هاتوو ه : ههموو شهش دهقیقه جاریک له ئهمریکا دا دهست دریزیه کی سیکسی به هیز و قوهت بهرامبر ئافرهتان دهکریت، که ئهلین به هیز مه بستمان له ژیر کاریگهری بهکار هینانی چهکدا (۱).

تهنها له سالی ۱۹۷۸ زاینیدا ژماره ی دهست دریزیه سیکسیهکان گهشتونهته صد و چلو ههوت ههزار سی صد وههشتا ونو (۱۴۷۳۸۹) دهست دریزی، لهکاتیکدا له سالی ۱۹۸۷ ئهم ژماره ی زور زیادی کردوه وگهشتوته دوو صد و بیست و یهك ههزار و ههوت صد شهست و چوار (۲۲۱۷۶۴) حالهت، ئهی باشه سه ر ژمیریه نو ی یه کان چیمان پی دهلین ئهگهر بهووردی بیانخهینه روو،

() ئهم ههواله ههوالی سالی ۱۹۸۸، به لام ئیستا بیگومان زور زیادی کردوه .

بێگومان ههموو ئەمانه ئەو هات و هاوارهی بهناو ئازادبخوازمکانی لای خۆمان بهدرۆ دهخهنهوه، چونکه ئەگەر وابوایه وهك ئەوهی ئەوان دهیلین دهبوا ئەو ولاتانه لهم پرووه وهكو شامی شهریف و كۆماره خهیاڵاویهكهی ئیفلاتۆن بوونایه، بهلام هیچ وانیه (١) .

٢- غهزیهی جنسی یهكێكه لهو نهێنیه گهورانهی که خوای گهوره له پیاوان و ئافرهتاندا دروستی کردوه ، ئەویش لهبهر چهند حیکمهتیکهی گهورهیه ، لهو حیکمهتانهش تاوهكو نهوه وهچهی مرۆقاییهتی بهردوام بێت و قهری تی نهکهویت و کۆیر نهبێتهوه، هیچ کهسێکیش ناتوانیت ئینکاری ئەم مهسهلهیه بکات، لهگهڵ ئەوهشدا ئەو بهناو ئازادبخوازانە داوای ئەوه دهکهن له پیاوان زۆر به کاریکی ئاسایی وهر بگرن ئەگەر دیمهنیکی پرووتیان بهرچاو کهوت، بهبێ هیچ حساب کردنیک بو ئەو غهزیهیه، چونکه هیچ گومانی تیدا نیه به بینین دیمهنی پرووت و سهرنج راکیش له لایهن ئافرهتانهوه ئەو غهزیزانه دهوورژین، جا که غهزیزهش جولا پێویستی به تیر کردن ههیه، بو تیرکردنیشی ئەگەر پهناي نهبرده بهر ریگا مهشروعهکان ئەوه صهده لهصهده پهنا دهباته بهر دهیان ریگای تر بو ئەوهی ههروچۆنیک بووه غهزیزهکهی دابمرکینیتهوه و تیری بکات، ئەمهش ووتهی زۆر بهی زۆری پسپۆرانی بوار دهرووناسی یه (٢) .

٣- ئەو کهسانهی که بانگهشهی ئەوه دهکهن که گوايه به ریگا دان به پرووتی ئافرهتان و دیمهن ئابرووبهیری شهرم هینهر ، ئەتوانریت چارهسهری کهپت و خهفه کردنی جنسی بکریت، زۆر بهههلهدا چون چونکه ئەو کارهی ئەوانه داوای دهکهن دهمان گهیهنن به دوو ئەنجام :

() أختي غير المحجبة (٨ - ١٠) بهدهستکاریهوه .

() سهرچاوهی پێشوو (١٢) .

ئەنجامی یه‌که‌م : ئەو پیاوانه‌ی که دیمه‌نی وورۆژینه‌ری سیکسی کاریگه‌ریان له‌سه‌ر دروست ناکات، کۆمه‌لێک که‌سی که‌من که‌ توانا سیکسیه‌کانیان ته‌واو لاواز بووه‌ و هیچ ئومیدیکیان نه‌ماوه .

ئەنجامی دووهم : ئەو پیاوانه‌ی که دیمه‌نی ڕوت و سه‌رنج ڕاکێشی ئافره‌تان کاریان تی ناکات ئەو پیاوانه‌ که دوو چاری ساردی سکسی بوون .

جا ئایا ئەو که‌سانه‌ی بانگه‌شه‌ بو ڕوتی و به‌ره‌لایی ئافره‌تان ده‌که‌ن ئەیه‌انه‌وێت پیاوانی ئوممه‌تی ئیسلام له‌کام یه‌ک لهم دوو کۆمه‌له‌ بن !!^(١).

گومانی نۆیه‌م : حجاب و بالاپۆشی نیوه‌ی کۆمه‌لگا بی کار ده‌کات .

ده‌لێن : بالاپۆشی و حجاب کردن نیوه‌ی کۆمه‌لگا که ئافره‌تان پیکه‌ ده‌هێنن بی کاریان ده‌کات چونکه ئیسلام فه‌رمانی کردوه‌ به ئافره‌تان له‌مادا بمێننه‌وه‌ و نه‌چنه‌ ده‌ره‌وه‌^(٢) .

ئه‌وه‌لامی ئەم گومانه‌شدا ئیمه‌ش ده‌لێین :

١- ئەه‌صل ئه‌وه‌یه‌ که ئافره‌تان کاری سه‌ره‌کیان له‌ماله‌وه‌یه‌ و ده‌بیت له‌ماله‌وه‌ بن، وه‌ک خوای گه‌وره‌ ده‌فه‌رمووت : (وَقَرْنَ فِي بُيُوتِكُنَّ وَلَا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ الْأُولَى)^(٣) واته‌ : ئه‌ی هاوسه‌رانی پیغه‌مه‌به‌ر (صلی الله علیه وسلم) له‌ماله‌کانی خۆتاندا به‌سه‌نگینی و سه‌لاری به‌سه‌رون و بمێننه‌وه‌، وزینه‌ت و جوانیه‌کانی خۆتان ده‌رمه‌خن وه‌ک سه‌رده‌می نه‌فامی جا ئه‌گه‌ر فه‌رمانه‌که‌ بو خیزانه‌کانی پیغه‌مه‌به‌ر بوو ئه‌وه‌ بیگومان بو ته‌واوی ئافره‌تانی باوه‌رداریشه‌، چونکه هیچ به‌لگه‌یه‌ نیه‌ که تایبه‌ت بیت به‌ئه‌وانه‌وه‌، و زانیانی ته‌فسیره‌ش ده‌لێن ئایه‌ته‌که‌ بو گشت ئافره‌تانی باوه‌رداره‌، ئه‌مه‌ش مانای ئه‌وه‌ ناگه‌یه‌نیت سووکی بیت بو

() سه‌رچاوه‌ی پیشوو (١٢-١٣) .

() سه‌رچاوه‌ی پیشوو (٦٤) .

() الأحزاب : ٣٣ .

ئافرەتان و خەفە کردنی ووزە و توانا کانیان بییت، نه خیر به لکو ئه وه چاکترین وباشترین هه لبژاردنه که تاییهت بییت به خویان چونکه ئه رککی زور گهوره یان له ئه ستودایه که بریتیه له پهر وه ده کردنی مندال و نه وه ی داهاتووی کومه لگا، ئه مهش به کس ناکریت به ئافرەتان نه بییت (۱) .

۲- حجاب و بالاپوشین مانای ئه وه نیه که ئیتر نابییت ئافرەتان هه چ کاریک بکن، وه بالاپوشی ریکی له ئافرەتان ناکات که زانست و زانیاری فیربین، به لکو ئه توانن ئه و کارانه وزیاتر له وهش ئه نجام بدن که له گه ل طه بیعه تی خویاندا ده گونجیت، بهی ئه وه ی پیویست بکات له گه ل پیوانی بیگانه و نامه حره مدا تیکه لاهو بین .

۳- نهک هه ر ئه وه نده به لکو ئافرەتانی بالاپوش له ته وای قوتابخانه و زانکوکاندا هه میشه له ریزی پیشه وه ی قوتاییه سه رکه ته وه کاندان، ویشکی شیریان بوخویان بچراندوه، و جیگای شوکر و سوپاسی هه موو ماموستا و بهر پرسیانیش بوون (۲) .

۴- به لکو چونه ده ره وه ی ئافرەتان و تیکه لاهو بوونیان له گه ل پیواندا له فه رمانگه و شوینه گشتتیه کان، وواز هینانیان له کاره تاییه تمه ندیه کانی خویان که جگه ئافرەتان کهس ناتوانیت پیی هه لبسیت، ئه وه بوه به وه ی بیکاری ئافرەتان و له گه ر خستنی نیوه ی کومه لگا نهک بالاپوشی، هه ر ئه وه چونه ده ره وه و ئه و تیکه لاهویه بی تام و بی مانایه بووه به وه ی بلا بو نه وه ی ئه و هه مووه فه ساد و خراپه کاری وه له وه شانده وه ی خیزانه وه یه که له نیو کومه لگا کاندان ئیستا بلاو بووه ته وه و رۆژ به رۆژیش له زیاد بوندایه، چونکه به طه بیعه تی حال هه روا ی لیدییت ئه گه ر ئافرەتان کاری سه ره کی خویان وهک و وتمان مالداری و په ره وه کردنی خیزان و مندال و نه وه ی دوارۆژ بوو، وازیان لیهینا ئه وه بیگومان هه موو کاره کان پیچه وانه ده بنه وه وهک ده بیینین .

() أختي غير المحجبة (٦٤) .

() يا فتاة الإسلام اقرئي (٣٩-٤٠) .

۵- ئاینی پیرۆزی ئیسلام هیچ رێگری نەکردووە لەوهی ئافرەتان ببن بەمامۆستا و دکتۆر و بیرن پێچ و ھەر کاریکی تر کە کۆمەڵگا پێویستی پێی ھەبێت بەلام وەك ووتمان بەبێ روودانی تیکەلاوی ناشرەعی، نەك ھەر رێگری نەکردووە بەلكو واجبیشە، بۆ نموونە بۆ نەخۆشیەکانی ئافرەتان لەھەموو پەسپۆریەکاندا دەبێت ئەوان وجودیان ھەبێت و ھەلبەس بەچارەسەرکردنی رەگەزی ھاوشیوەی خۆیان، چونکە ئەگەر لەو کایاندا وجودیان نەبێت دیسان خراپەکاری و فەساد روودەدات .

گومانی دەبەم : سفوری و خۆرووتکردنەوهی ئافرەتان کاریکی ئاساییە و جیگای

تەماشاکردن و تێرامان نی یە ؟

بانگەشە کەسانی سفوری و نەیارانی بالاپۆشی دەلێن : خۆرووتکردنەوهی ئافرەتان و دەرچوونیان لەمال بەو شیوەیە ھێچ جیگای سەرنج و تێرامانی پیاوان نین، بەلكو ئافرەتان کاتیك جیگای سەرنج و لێکۆلینەوه و تەماشاکردن کاتیك بالاپۆش بێت و خۆی داپۆشی بێت، چونکە ھەز دەکەن شەخصیەتی ئەو ئافرەتە بناسن و شوینی دەکەون، لەبەر ئەوهی وەك عەرەب دەلێت : (**کل ممنوع مرغوب**) ھەموو شتیکی یاساغ خۆشەویستە لای خەلکی (۱) .

وہلامی ئەم گومانەش بەم شیوەیە :

۱- باشە ئەگەر سفوری و خۆرووتکردنەوهی ئافرەتان جیگای سەرنج و تێرامانی پیاوان نین ئیتر ئەو ئافرەتانەیی خۆیان بەو شیوەیە لێ دەکەن لەبەر چی ھۆیەك خۆیان ڕووت دەکەنەوه و بەھەموو جۆریك خۆیان دەرزیننەوه، ئەنواع مودیل ئەگۆرن و پارەو و پۆلکی زۆریش بۆ ئەمە خەرج دەکەن ئەگەر لەبەر ئەوه نیە ببن بە جیگای سەرنجی پیاوان و تێرامانیان؟! پێم نالین بۆکی خۆیان دەرزیننەوه؟! (۲) .

() المتبرجات (۱۱۷) .

() ھەمان سەرچاوە .

۲- باشە ئەو بەناو ئازادبخوازانە پیم نالین چون خۆرووتکردنەوه و خۆرازانندنەوه کاریکی ئاسایی یە و ئارەزووی پیاوان بەلای خۆیاندا راناکیشن، لەکاتیکیدا دەبینین پیاوان تا ژنەکانیان خۆیان بو برازیننەوه و بابەتەکانی میکایج و جوانکاری بەکار بهینن زیاتر دلایان دەچیتە سەریان و ئارەزووی جنسیان زیاتر دەجولیت، هەر وەك چون کاتیک سفرەیهکی خواردن ئەگەر بەشیوەیهکی ریک و پیک و جوان رازابیتەوه و ریکخرا بیت مروف زیاتر ئیشتەهای دەبیت بو ئەو خواردنە ئەگەر خواردنەکه زور بەتامیش نەبیت (۱) .

۳- ئەو سەرنج راکیشن و جاذیبەتەهی هەیه لەنیوان رەگەزی نیر و میدا، ئەو هیز و قوتەتیه که خوای گەورە فطرتی ئادەمیزادی لەسەر دروستکردووه، بەهیچ شیوەیهکیش ئەو فطرتە گۆرانکاری بەسەردا نایەت و تا دنیا دنیایە هەر بەو شیوەیه دەمیننەوه، چونکه ئەو غەریزەیه شتیکی که لەگەل خوینی مروفەکاندا تیکەلاوه، لەبەر ئەوه خوین هەلگری چەند رژینەرکی هۆرمونی یە که پی دەوتریت (الغدد الصماء) که کاریگەری هەیه لەسەر مێشک و موخ کۆ ئەندامەکانی تر، تەنانەت لاشەهی پیاوان جوورە تاییەت مەندیەکی خوی هەیه که جیاوازه له لاشەو پیکهاتەهی ئافرەتان، هەر بۆیه دەبینین صیفات و پرەوشتی می بینە لای ئافرەتان له تەواوی پیک هاتەهی لاشە و شیوە و پرەوشت و ئەفکار و ئارەزووەکانیدا دەردەکەویت، که جیاوازه له صیفات و ئارەزوو و پرەوشت و شیوەی پرومەت و تەنانەت دەنگ و هیزی نیرینه، ئەمەش شتیکی خوای گەورە ئادەمیزادی بەو شیوەیه دروستکردووه و فیطرەتیکی هەرگیز گۆرانکاری بەسەردا نایەت هەتا روژی قیامەت (۲) .

() هەمان سەرچاوه .

() التبرج ، نعمت صافي (۲۳-۲۴) .

٤- خوای گهوره ئارەز ووشهوق وزهوقی سێکسی وەك دیاریهکی بهنرخ و بهها بهخشیوه به مروفهکان ویهکیکه له نهینی و حیکمهته جوان و گهورهکانی، گومانیشی تیدانیه مومار سهکردنی جنس یهکیکه لهخۆشترین لهزتهکانی هوش و بیر و دەر وون و پروفی و جهستهی ئادهمیزاد، جا کاتیک ئافرهتیکي پروت یان نیمچه پروت به ئەوپهڕی رازاوهیی و لهنجەولار و مهکری خۆیهوه به لای پیاویکدا تێپهڕ بکات، و ئەو پیاوه سهرنجی نه داو ئاویری له جوانی نه دایهوه، ئەوه خیرا خهڵکی و اگومان دهبن بهو کسه که تهواو نه بیته یان ئارەزوو سێکسیهکانی لاواز بیت، یان نهخۆش بیت لهو بوارهدا، جا له عورفی نوشداریشدا که سێکیک نهخۆش بیت یان تووشی لاوازی سێکسی بوو بیت پێویستی به چاره سهڕ یان نهشتهرگهڕی ههیه، جا ئیتر ئەو دهوڵ لیدهرانهی ئازادی و مافهکانی ئافرهت چون دهلێن پروتی و سفوری ئافرهت له بهردهم پیاواندا جیگای سهرنج و تیرامان نیه (١) .

٥- بهرزترین رێژهی خراپهکاری و شذوذی جنسی و ئیباحیهت و ههتک کردنی شهرف و نامووس و تیکه لاو بوونی و چه و نهسهب لهگهڵ زیادبوونی دیاردهی پروت بوونهوه و سفوری ئافرهتان روویان لهزیادی کردوه، لهههه کۆمهلهگهیهکیشدا سفوری و پروت بوونهوهی ئافرهتان و تیکه لاو بوونیان لهگهڵ پیاوانی بێگانهدا که متر بیت ئەو خراپه و دیارده نهشیوانه که متر روو دهدهن، نهک ههه ئهوهنده بهلکو زۆرترین رێژهی نهخۆشیه ترسناکهکانی وەك (ئایدز و زوهری و سهیه لان و.....) له ناو ئەو کۆمهلهگه و وولاتانهدا زۆرتره که بهشیویهکی رهها ئافرهتیان سهڕپشک کرده که چون رادبویریت، بهکوورتی کۆمهلهگایهکی تا سهڕئیسک ئیباحین، کار گهشتوته ئەوهی ههه ئهه و وولاتانه لهگهڵ ئەو ههمووه

() الفتاوی للشیخ محمد متولي الشعراوي بهههوهشی الدكتور السيد الجميلي سهرنج بده کتیبی

المبهرحات (119-120)

به ناو نازاديانه وې كه داويانه به لايه نې جنسي ريزه يه كي كوران وكچان له بېتاقه تي و بېزار بوونيان له ژيان په نا ده به نه بهر خو كوشتن (۱) .

۶- بو ئه ووت هېش كه ده لېت : پياوان زياتر موات به عه وې ئه و نافرته بالاپوشانه ده كمن كه خو يان داپوشيوه و پروومت وزينه ت وجوانيه كانيان بو بېگانه ده ر ناخن، له بهر ئه وې ئه و نافرته وې كه بالاپوشه وهك كتيبېك وايه كه بهر گيكي جوان گير ابېت و له سه روو ئه و شه و خرابېته ناو شوشه يه كه وې دخراوه و، كه هر كس لې و ورد بېته و هز بكات ته ماشاي بكات و سه رنجي بدات له بهر ئه وې بې ناگيه به ناو هړوك و لاپه ر ه زانيار يه كاني ناو، جا هر كاتېك بهو شيويه بوو هر چه ند سه رنجيشي بده يت هر بې ناگا ده بيت له ناو هړوكه كه وې، بهلكو ناشتوانن كاريگه ري له سه ر دروست بكمن، بهو شيويه ش نافرته وې بالاپوش وهك ئه و كتيبېه بهرگ گيراوه وايه، به لام نافرته وې پروت و سفور وجواني زينه ت ده ر خه ر، وهك كتيبېكي بهرگ نه گيراو وايه كه هه ميشه به ده سه ته و بېت و هېنده ت ئه م ديوو ديوو كر دبېت په ر ه كاني سواو بېت به ده سه ته و تاقه تت نه ما بېت لېي جاريكي تر بيخوينيته وه، يان هر هه نديك له په ر ه كاني به ده سه ته و شرو درا بن، ئه م كتيبېه هېنده ده سا وده سي كرده به ده سه ته و پروو ئه وې نه ماوه بخريته ناو كتيبېه كاني متواضع وه چه جاي بخريته ناو كتيبېه كاني گه و ره و بهر خه وه (۲) .

گوماني يانزه هه م : حجاب و بالاپوشى زو لم و سه ته مه له نافرته تان ده كړيت و سفوري

وخو پروت كرده وهش يه كي كه له ما ف و نازاديه كاني نافرته تان .

وا گومان ده بهن سفوري و پرووتې مافيكي نافرته تانه، و كو مه لگا و داب و نه ريتي خپل ئه و مافه و لې سه ندونه ته وه، يان عه قلى داخراوې هه نديك پياوې خو په رستي

() المتبرجات (۱۲۰) وه بو زانيارې زياتر سه يري كتيبېي: المرأة المتبرجة وأثرها السيئ في

الأمة عبد الله التليدي (۱۲- ۲۵) .

() المتبرجات (۱۱۸) .

ئهنانی ئهه مافههی لی زهوت کردوون، له لایهکی تریشه وه ئهه قهوانه سوا وه لیده ده نه وه که حجاب و بالاپوشی زولم و ستهمه له ئافره تان ده کریت (۱) .

له وه لامی ئه مانه شدا ئهه چه ند خاله ئه خهینه روو :

۱- ئه وه پیاوان نین که حجاب و بالاپوشیان له سه ر ئافره تان فه رز کرد بییت، تا وه کو ده عوایان له سه ر تو مار بکرین و تاوانبار بکرین بو ئه وهی ئهه زلم و ستهمه ی له سه ر ئافره تانه، وهک ئهوانه ده لین هه لبگیریت، ههروهک چون نیستا له ئه وروپا و وولاتانی رۆژئاوا ناکۆکیهکی زور گهوره ههستی پی ده کریت له نیوان ههردوو رهگهزه کهدا، به لکو ئه وهی حجاب و بالاپوشی فه رز کرد وه له سه ر ئافره تان پهروه دگاری بالاده ستیانه، ئهه پهروه دگار هی له نه بونه وه دروستی کردون و هینا وینیه تیه بوون، هه ره ئه ویش ئه زانیت چه شتیك له بهر ژه وه ندیانه و چه شتیكیش له زیانیان تهواو ده بییت، هه ره کاتیک ئافره تانی با وه ردار بهه بیر و هوشه وه بیریان کرده وه هه رگیز ده مه قالی و چه نو چونی ئه وه ناکهن که بوچی خوای گهوره ئهه بالاپوشیه ی له سه ر فه رز کردوون، ئهه ساتهش تیده گهن مافی ئه وه یان نیه یاسایهک خوای گهوره داینابییت و هه لیبیژارد بییت بو یان خو یانی تیاسه رپش بکهن که ئایا وه ری بگرن یا خود بیده نه دوا وه، وهک خوای گهوره ده فه رمو ییت : (وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا لِمُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَمْرًا أَنْ يَكُونَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ ضَلَّ ضَلًّا مُبِينًا) (۲) واته : بو هه یچ پیاو ئافره تیک ی ئیماندار دروست نیه، کاتیک خوا و پیغه مبه ره که ی (صلی الله علیه وسلم) بریاری شتیك بدن، سه رپشک بن له نه نجامدانی ئهه کاره دا، چونکه ئه وه ی سه رپیچی

() قضیه تحریر المرأة لمحمد قطب (۲۱) .

() الأحزاب : ۳۶ .

بکات لە فەرمانی خوا و پیغمبەرەکهی ئەوه بەراستی و بەئاشکرا گومرا و سەر
لێشیاوه (۱) .

۲- حجاب و بەلایپۆشی بەدریژایی سێزاده سەده له میژووی زیرینی
شارستانیەتی ئیسلامی موشکیلهیهك نهبووه له نیو کۆمهڵگەهی موسلماناندا،
بەدریژایی ئەو میژوووه له سەردەمی پیغمبەری خوا (صلی الله علیه وسلم)
وخەلیفەکانی راشدین و خیلافەتە یەك لەدوای یەکهکانی ئیسلام کەسێک پەیدا نەبووه
و پەرخنە بگرتیت و دەمی بەرەلا بکات و بآیت حجاب و بەلایپۆشی زۆلم و ستەمه
لەئافرەتان دەکریت وەك ئەوهی ئیستا بەناو بیچووی موسلمانان بەدەستی بیگانه
و دوژمنانی ئیسلام دەستیان داوەتی .

ئەو کاتە ئافرەتان دەست کرا بەزۆلم و ستەم لێیان که موسلمانان له ئاین
و بیروباوەرەکهیان دوور کەوتنەوه، و لەسەر ئەو مەنەهجه پەنایه بەردەوام نەبوون
که لەسەر دەمی پیغمبەر و هاوێله بەرپزەکاندا کۆمهڵگای لەسەر پەروەردە دەکرا،
و پرویان کردە لاسایی کردنەوهی بیباوەران و ولاتانی رۆژئاوا (۲)

گومانی دوازدەهەم : حجاب و بەلایپۆشی نیشانەهی زیادەپۆیی و دەمارگیری طائفی

وتوندرهوی ئایینی یه :

نەیارانی بەلایپۆشی دیعایەهی ئەوه دەکەن که بەلایپۆشی نیشانەیهکه لەنیشانەکانی
زیادەپۆی و توندپهوی و گۆشهگیری، که دەبێتە هۆی نامۆ بوون و کەنارگیری له
کۆمهڵگا، ئەمەش وا دەکات پێدادان رووبدات لەنیوان هەردوو لایەنی بەلایپۆشەکان
و ئەو ئافرەتانەهی که خۆیان رووت دەکەنەوه و ناوی خۆیان ناوه ئازادپهروەزەکان،
سەرەنجام باری ئاسایشی و سەقامگیری کۆمهڵگا تێک دەچیت .

() قضية تحرير المرأة (۱۹) .

() سەرچاوهی پیشوو (۱۹ - ۲۱) .

وولامی ئهم به لگه وگومانه بی بنه مایه شیان به وه ددهینه وه :

۱- ئهم ده عوایه یان له بنه مادا نادرست و ناراسته و تا سهر ئیسکی دۆریه، وه هیچ کاتیک نیشانه نه بووه بۆ دهسته و تا قمیکی دیاری کراو، چونکه نیشانه و پرهمز هیچ شتیک نیه تنهها ئه وه نه بیت که به لگه بیت له سهر ئینتمای خاونه که ی بۆ دین یان ئاینیکی دیاری کراو، وهک خاچی مل و سهر سنگی مه سیحیه کان، یان کلاوی قوچی سهر سهری جوله که کان، ئهم دوو نیشانه یه تنهها بۆ ئه وه یه که خاونه کان یان بناسرینه وه که سهر به فلان ئاین، به لام حجاب و بالاپوشی بهری ئافره تانی موسلمان وهک ئاشکرایه ئهرکیکی گهوره و پیروزی هه یه ئه ویش بریتی یه پاریزگاری کردن له رهوشت و داوین پاکی ئافره تان، هیچ که سیکیش له ئافره تان کاتیک که بالاپوشن بۆ ئه وه نیه که تنهها وهک پرهمزیکی ئیسلامی یان ئاینه که یان بناسرینه وه، به لکو بۆ ئه وه یه که فه رمانی پهروهر دگاریان جی به جی بکن، گومانیشی تیدا نیه بالاپوشی یه کیکه له شه عائره کانی ئاینی پیروزی ئیسلام، نهک نیشانه ی توند رهوی و گوشه گیری بیت .

پاشان ئهو تۆمه ته ی داویانه ته پال بالاپوشی ئافره تانی موسلمان ئه ی بۆچی ئهو تۆمه ته ناده نه پال سهرپوش و جل و بهرگی تایبه تی ئافره ته راهبه کانی که نسیه وه؟ ئه ی باشه بۆ نالین جل و بهرگی ئهو ئافره ته راهبانه نیشانه ی زیاده رو یی و ده مارگیری طائفی و توند رهوی ئاینی یه؟ یان ئهو تۆمه تانه بۆ ناده نه پال له مل کردنی خاچی مه سیحیه کان و له سهر کردنی کلاوی قوچی جوله که کان؟ ئهو جوله کانه ی که به فرت و فیلی ئه وان هه موو دونیا له زه لکاوی بی رهوشتیدا ده تلئینه وه، و ده ریایه ک خوینیان هه لساندوه له خوینی گه لی فه له سطینی بی تاوان .

۲- ئه مجا ئهو تۆمه ت و بوه تانه گه ورا نه که ئهو ناحه زانه ده یده نه پال بالاپوشان واعقی حالی میژووی رابردوو نو ی به ردی ده خاته وه، پیمان نالین کوا ئهو هه موو خراپه و خراپه کاری و فه ساده ی که له دره نجامی بالاپوشیه وه دروست بوونه، که

بەدریژی چوار دە سەدهیه ئافرەتانی باوەردار بالاپۆش بوون، بەلکو بە پێچهوانەوه ئەو پرووتی و سفوری و بەرەلایی و ئازادی رەهای ئافرەتانه که بووه بەهۆی خراپەکاری و لادانی ئەخلاق و زۆر بوونی دیار دەی تەلاق و جیابونەوه و خیانەتی زەوجی ، نەك بالاپۆشی .

۳- زۆر بەی زۆری ئافرەتانی بالاپۆش ئەو کارەیان بەفەرمانبەرداری خوای گەوره دەزانن بە هەموو برۆا و قەناعەتێکی رۆحی خۆیان بالاپۆشیان هەلبژاردووه ، ولەژیر هیچ فشار و زۆریکدا نەبوون بەبالاپۆش، وە کاتیکیش ئافرەتانیك بانگەواز دەکەن بۆ بالاپۆشی زۆر بەحیکمەت و پروونکردنەوهی بەلگەهی شەری و عەقڵی بانگیان دەکەن، بەلکو بە پێچهوانەوه بانگەشه کردن بۆ پرووتی و سفوری و بەزۆر لەسەر کردنەوهی لەچک و ناوئاتۆره دروستکردن بۆ بالاپۆشان بە شەری و قانونیش خۆی لەخویدا بەلگەیه لەسەر توندپهوی و دەمارگیری و بانگەشه کردنی بێ دینی، ئائەمەیه دەبێتە هۆی پیکدادان و پروو بە رۆبۆنەوه لەناو کۆمەلگادا، نەك بالاپۆشی، لەبەر ئەوهی بە دەست دریژی کردنه سەر ئازادیهکانی ئاین و ئازادیه تاکه کەسیهکان دادەنریت .

ئیره‌دا بەجیتان دینین تا بەیهك گەشتنەوه لەگەڵ کتیبیکی تر، بەخوای

گەورەتان دەسپیرین ئەو خوایه‌ی که سپارده زایه ناکات .

والسلام علیکم ورحمه الله وبرکاته .